

KLASA: UP/I 034-03/21-01/001
URBROJ: 580-10/63-2021-012
Zagreb, 22. srpnja 2021.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 31., članka 38. stavaka 5. i 9. te članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21.), postupajući po inicijativi g. [...], za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv [...], gosp. [...], gosp. [...], poduzetnika [...], [...], [...], [...] i [...], na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, u sastavu: Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural, Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća, sa sjednice 26/2021., održane 22. srpnja 2021., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) zaprimila je 4. veljače 2021. putem elektroničke pošte, u smislu članka 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21; dalje u tekstu: ZZTN), inicijativu i 29. ožujka 2021. dopunu inicijative g. [...] (dalje u tekstu: podnositelj inicijative) za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja protiv [...] (dalje u tekstu: [...]), gosp. [...], gosp. [...], poduzetnika [...] (dalje u tekstu: [...]), [...] (dalje u tekstu: [...]) i [...] (dalje u tekstu: [...]).

Podnositelj u inicijativi u bitnome navodi kako je bio osnivač poduzetnika [...], sa sjedištem u Zagrebu čija je glavna djelatnost turistička agencija i savjetodavne usluge. Poduzetnik [...] je likvidiran i brisan iz sudskog registra [...] nakon što je rješenjem Trgovačkog suda u Bjelovaru pravomoćno okončan stečajni postupak. Prema navodima podnositelja inicijative do stečaja je došlo zbog onemogućavanja rada turističke agencije kao posljedice organiziranog i dobro osmišljenog rada povezanih društava koje je osnovala lokalna vlast ili država da obavljaju poslove na tržištu za poduzetnike u Republici Hrvatskoj. Podnositelj inicijative navodi kako je isključen iz temeljnog prava na tržišno natjecanje zajamčenog Ustavom u članku 49. i svim odredbama o zaštiti ljudskih prava.

Prema navodima podnositelja inicijative u neformalnu skupinu su se udružili gore navedeni pravni subjekti i fizičke osobe protiv kojih podnosi inicijativu.

Osim toga, podnositelj se u inicijativi pozvao i na odredbu članka 101. i 102. UFEU te od AZTN traži utvrđivanje nepoštene prakse radi stvaranja monopola i uskraćivanja prava prikrivenim monopolom suprotno članku 49. Ustava RH.

Vežano uz postupanje [...], podnositelj inicijative navodi kako je temeljna pretpostavka za rad turističke agencije [...] bila sklapanje ugovora s [...]. Tako je [...] s [...] sklopljen Ugovor o isporuci USB tokena za certifikaciju prijenosa podataka s kupcima, podataka i komunikaciju s Poreznom upravom, Zavodom za statistiku, Zavodom za mirovinsko i Zavodom za zdravstveno osiguranje. Prema navodima podnositelja inicijative od prvog tjedna usluge prijenosa podataka nisu se mogle koristiti zbog čega je poduzetnik [...] bio onesposobljen za bilo kakav posao. Nakon nekoliko tjedana dostavlja se drugi pin i drugi USB token, ali je i on prema navodima podnositelja inicijative dostavljen neispravan. Poduzetnik [...] je raskinuo ugovor s [...] jer nije mogao poslovati od rujna 2013. do rujna 2014.

Vežano uz postupanje poduzetnika [...], podnositelj inicijative je naveo kako je navedeni poduzetnik usluge poslužitelja internetske stranice, [...] obavljao temeljem ugovora od 2015. do 2020. Navedena internetska stranica nije mogla funkcionirati od ljeta 2015. pa sve do 2019, kada se događala svakodnevna blokada rada internetske stranice. Prema navodima podnositelja inicijative, poduzetnik [...] je svojim mailom od 31. ožujka 2020. priznao kako od početka 2015. pa nadalje nikada nije završeno kriptiranje što ima za posljedicu nemogućnost pristupu-otvaranja web stranice i korištenje on line upita, potvrdu rezervacije, uplatu ni korištenje usluga. Rezultat navedenog, prema navodima podnositelja inicijative je potpuni pad poslovanja i nemogućnost marketinga uz podršku internetske stranice.

Vežano uz postupanje [...], podnositelj inicijative je u bitnome naveo kako je [...] nezakonito i nemoralno postavila fotografije Kopačkog rita, navodno zaštićeno autorsko pravo odvjetnika [...]. Turističku agenciju [...] tužio je autor za odštetu od [...] kuna, a podnositelj inicijative smatra da je osnivanjem, turistička agencija [...], postala član [...] i [...] te je stekla prava na besplatno korištenje fotografija i video zapisa s internetske stranice [...].

Nadalje, u dopuni inicijative navodi kako su odvjetnici sklopili kartel, prethodno slikali Kopački rit, osnovali trgovačko društvo i zaštitili slike pa sklopili ugovor s [...]. Nakon isteka roka, [...] je, prema navodima podnositelja inicijative, očito svjesno napravio propust, tako da poduzetnik [...] nije znao niti je mogao znati da je zabranjeno koristiti fotografije. Podnositelj inicijative smatra da su one trebale biti skinute nakon isteka roka korištenja.

Iz sadržaja dostavljene dokumentacije od strane podnositelja inicijative proizlazi da su autori predmetnih fotografija [...] i [...].

Vežano uz postupanje [...], podnositelj inicijative je u bitnome naveo da je [...], [...], nezakonito ušla u turističku agenciju [...] dok je agencija bila zatvorena zbog kolektivnog godišnjeg odmora, a direktor bio u toplicama. Da je bila [...], podnositelj inicijative je saznao tek kada je zaprimio prekršajni nalog od [...]. Zapisnik koji je napravila turistička inspekcija od [...] osobno je preuzeo tek kada ga je dobio poštom.

Podnositelj inicijative navodi kako je Prekršajni sud na kraju oslobodio odgovornosti i krivnje poduzetnika [...] i odgovornu osobu jer je progon rađen bez dokaza, ali je ostvarena svrha utjerati strah u kosti vlasniku društva, kao i dosadašnjim akcijama države s ciljem onemogućavanja rada. Prema navodima podnositelja inicijative trajna posljedica je nemjerljiva šteta u gubitku poslovnog ugleda-imidža, trajni gubitak osobnog boniteta i kanala prodaje koji su nasilno prekinuti kao i poslovni kontakti te je otvoren predstečajni postupak.

U inicijativi je podnositelj opisao prethodni tijek, prema njegovim navodima, uništenja turističkih agencija. Naime, podnositelj inicijative je prethodno osnovano turističku agenciju [...], koju je prema njegovim navodima, [...] silom i prijetnjom zatvorio i ugasio 2012. godine.

Prema navodima podnositelja inicijative, [...] je ulaskom u agenciju [...] naredio da se turistička agencija zatvori, a kao pokriće su krivo tumačili Zakon o pružanju usluga u turizmu zapisnički navodeći da turistička agencija nije niti mogla započeti s radom niti prodavati svoje i tuđe turističke aranžmane, dok se ne obavijesti Državni inspektorat i Registar suda. Prekršajni sud je stao na stranu podnositelja inicijative jer posebnim zakonom nije predviđena obveza dostave paket aranžmana registarskom sudu. Dok je prekršajni postupak trajao, Ministarstvo financija je blokiralo račun [...] i novčanom kaznom kaznilo [...]. Prekršajni sud je u oba stupnja oslobodio krivnje i odgovornosti turističku agenciju i odgovornu osobu [...].

Prema navodima podnositelja inicijative, uzročno-posljedična veza štete zbog nepravilnog i nezakonitog rada je nasilno zatvaranje turističke agencije, blokada računa da bi ju Prekršajni sud nakon dvije godine oslobodio krivnje i odgovornosti, ali je turistička agencija bila zatvorena više od dvije godine i uhodani prodajni kanali su trajno izgubljeni, a šteta nenadoknadiva. Poduzetnik [...] je 2011. likvidiran. Podnositelj inicijative je morao ponovno otvoriti turističku agenciju vjerujući da će država prestati progoniti vlasnika, ali je istu sudbinu imala i novoosnovana putnička agencija [...].

U dopuni inicijative podnositelj moli AZTN da uvaži činjenicu da je u konkretnom slučaju riječ o poduzetnicima sukladno članku 3. stavku 1. ZZTN-a te navodi da su upravo [...], [...], [...] (dalje u tekstu: [...]), odvjetnici zajedno s poslužiteljem [...] povezani u zajedničkom cilju da od 1992. do 2020., povezani u kartel ili sličnu neformalnu zajednicu da po cijeni kaznenog progona i financijske odgovornosti za počinjenu štetu jer se osigurala korupcija ili politička povezanost, onemogućuje podnositelja inicijative da započne poslovanje, a ako sve zamke prođu, onda će [...] ili [...] ili [...], lažnom kaznenom prijavom zaustaviti poslovanje i uništiti poslovni poduhvat i kada uspije robu ili uslugu nametnuti na tržištu.

Nastavno je podnositelj inicijative opisao, kako se prema njegovim navodima, pravo tržišnog natjecanja onemogućava u kontinuitetu od 1992. do 2020.

U dopuni inicijative, inicijativu je proširio i na [...] koji je kupio turističke agencije, [...] i [...] i osnovao novu turističku agenciju [...] te na [...]. Prema navodima podnositelja inicijative, uloga [...] je ni pod kojim uvjetima odobriti bespovratna sredstva za turističku agenciju [...] ili kasnije [...]. Podnositelj inicijative navodi da je [...] na početku rada, [...], podnio zahtjev [...] za izravno financiranje, međutim [...] mu je vratio kompletnu dokumentaciju bez ikakvog obrazloženja.

Moli AZTN-a da od [...] zatraži izvješće koliko je [...] dobila kredita i bespovratnih sredstava od 2014. do 2018. za početak rada i kupnju drugih agencija [...] i [...].

2. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a, na sjednici 26/2021., održanoj 22. srpnja 2021., razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa g. [...], u smislu članka 38. stavaka 5. i 9. ZZTN-a, odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka AZTN-a po službenoj dužnosti radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv [...], gosp. [...], gosp. [...], poduzetnika [...], [...], [...], [...] i [...], u smislu članka 39. ZZTN-a, a primjenom članaka 8 i 13. ZZTN-a.

Vijeće svoju odluku obrazlaže kako slijedi:

Uvidom u sadržaj inicijative, dopune inicijative te cjelokupne dokumentacije dostavljene od strane podnositelja inicijative, AZTN je utvrdio kako sukladno ovlaštenju propisanom ZZTN-om, nije nadležan za postupanje u konkretnom slučaju, odnosno da nema dostatno indicija za pokretanje postupka u smislu članka 39., a primjenom članaka 8. i 13. ZZTN-a

Naime, sukladno članku 3. ZZTN-a poduzetnicima u smislu ZZTN-a smatraju se trgovačka društva, trgovci, udruženja poduzetnika, obrtnici i druge pravne i fizičke osobe koje obavljajući gospodarsku djelatnosti sudjeluju u proizvodnji i/ili prometu robe, odnosno pružanju usluga, državna tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kada izravno ili neizravno djeluju na tržištu, kao i sve druge pravne ili fizičke osobe (udruge, sportske organizacije, ustanove, vlasnici autorskih i sličnih prava i ostali) koje djeluju na tržištu.

Slijedom navedenog, [...] i [...] kada obavljaju nadzor nad radom turističkih agencija sukladno ovlaštenju propisanom posebnim zakonom ne mogu se smatrati poduzetnicima u smislu članka 3. ZZTN-a budući da ne djeluju na tržištu.

Vežano uz navode iz inicijative o postupanju gosp. [...] u konkretnom slučaju nema indicija da je postupao protivno odredbama ZZTN-a.

Osim toga nadzor nad radom [...] nije u nadležnosti AZTN-a.

Također, AZTN nije nadležan za rješavanje spora između podnositelja inicijative i gosp. [...] i [...], a vežano uz korištenje fotografija objavljenih na internetskim stranicama [...].

Vežano uz postupanje [...] i korištenje, odnosno nemogućnost korištenja USB tokena te postupanje poduzetnika [...] koji je podnositelju inicijative pružao usluge poslužitelja internetske stranice [...], iz sadržaja inicijative proizlazi da je u konkretnom slučaju riječ o eventualnoj povredi prava iz obveznopravnog odnosa, za čije rješavanje nije nadležan AZTN.

Zaključno, a vežano uz navode podnositelja inicijative da je u konkretnom slučaju riječ o kartelu, AZTN napominje kako je kartel u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja zabranjeni horizontalni sporazum između poduzetnika koji su međusobni konkurenti na tržištu, odnosno koji posluju na istoj razini proizvodnje ili distribucije. Budući da u konkretnom slučaju nije riječ o poduzetnicima koji posluju na istoj razini proizvodnje ili distribucije, odnosno nisu međusobni konkurenti na tržištu, čak štoviše neki od njih ne mogu se smatrati niti poduzetnicima u smislu članka 3. ZZTN-a, to u konkretnom slučaju nije riječ o kartelu, odnosno zabranjenom sporazumu u smislu članka 8. ZZTN-a.

Slijedom navedenog, u konkretnom slučaju nema dostatnih indicija za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, po službenoj dužnosti, protiv [...], gosp. [...], gosp. [...], poduzetnika [...], [...], [...], [...] i [...] u smislu članka 39. ZZTN-a, a vežano uz primjenu članaka 8. i 13. ZZTN-a.

Stoga je AZTN, na temelju odluke Vijeća, a primjenom članka 38. stavka 5. ZZTN-a, odlučio kao u izreci ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Zamjenica predsjednika Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Vesna Patrlj, dipl. iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...].